

ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΘΗΚΗ

τού Βασίλη Μαγγίνα*

Σέ λίγες ημέρες θά κυρωθεί από τή Βουλή τών Ελλήνων, η Ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη. Θά επιχειρήσω μέ λίγες σύντομες σκέψεις νά εισφέρω μερικά χρήσιμα, ενημερωτικά στοιχεία.

Πενήντα μετά τήν πρωτοβουλία γιά τήν ενοποίηση τής Ευρώπης, επιχειρείται, μέ τή Συνθήκη αυτή, **η θεσμική επανίδρυσή της.**

Η μακροχρόνια εμπειρία τού παρελθόντος, η ωρίμανση τών Θεσμών καί η ανάγκη απάντησης στίς νέες προκλήσεις, εγέννησαν τό Ευρωπαϊκό Σύνταγμα.

Όπως ανεμένετο, πρόκειται γιά **προϊόν συμβιβασμού.** Δέν είναι, ασφαλώς, το μεγάλο άλμα προς την Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση, ούτε δίνει άμεσες λύσεις σε όλα τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ευρώπη. Σίγουρα, όμως, **είναι ένα ιστορικό βήμα, γιά τό ευρωπαϊκό μέλλον. Η θέσπιση και κυρίως η συνεπής εφαρμογή του πρώτου Ευρωπαϊκού Συντάγματος, θά αποτελέσει, πέρα από κάθε αμφιβολία, μιά καθοριστική εξέλιξη γιά τήν Ευρώπη τού Αύριου.**

Τά 25, ήδη, πλήρη Μέλη, η Βουλγαρία καί η Ρουμανία από τό 2007 καί αμέσως μετά η Κροατία, αλλά καί άλλες Χώρες πού ακολουθούν, ενα σύνολο δηλαδή 30 καί πλέον Κρατών, εκ τών πραγμάτων αναγκαιούν μηχανισμούς πρόσφορους καί ικανούς νά ανταποκριθούν σέ μιά **αποτελεσματική συνύπαρξη, μέσα από μιά νέα θεσμική αρχιτεκτονική.**

Εξάλλου, τό λεγόμενο **δημοκρατικό έλλειμμα,** πού τελικά συνίσταται στή λήψη τών σημαντικών αποφάσεων από εκλεγμένους εκπροσώπους τών λαών τής Ευρώπης καί όχι από διοικητικά ή επιλεγμένα πολιτικά στελέχη καί Οργανα, αλλά καί **ο ρόλος τής Ευρώπης στή Διεθνή Σκηνή,** συνιστούν κρίσιμα ζητήματα στά οποία καλείται νά απαντήσει η Ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη, η οποία, εφόσον όλες οί κυρωτικές,

κοινοβουλευτικές ή δημοψηφισματικές, διαδικασίες ολοκληρωθούν έγκαιρα, θά ισχύσει από τήν 1^η Νοεμβρίου τού 2006.

Πολύς -καί μάλιστα υποκριτικός- λόγος γίνεται, τελευταία, γιά τή διενέργεια Δημοψηφίσματος. Κατ' αρχήν, η κοινοβουλευτική κύρωση, η οποία ακολουθήθηκε στή Χώρα μας, χωρίς εξαίρεση γιά όλες τίς Ευρωπαϊκές Συνθήκες καί από όλες τίς Κυβερνήσεις, κάθε άλλο παρά υστερεί σέ δημοκρατικότητα τής δημοψηφισματικής. Πολύ περισσότερο όταν τό Σύνταγμα, σύμφωνα μέ τίς διακηρυγμένες θέσεις τών Κομμάτων, πρόκειται νά υπερψηφισθεί από τήν συντριπτική πλειοψηφία τών μελών τού Ελληνικού Κοινοβουλίου. Εξάλλου όπου διενεργήθηκαν Δημοψηφίσματα καί η συμμετοχή τών πολιτών υπήρξε, τραγικά περιορισμένη καί δέν ετέθη υπόψη τους, ούτε ήταν άλλωστε δυνατόν νά τεθεί, τό σύνολο τών σχετικών ρυθμίσεων γιά νά αποφανθούν. Τέλος η διενέργεια ενός Δημοψηφίσματος δέν αποσκοπεί στή ενημέρωση, αλλά στήν έκφραση τής γνώμης τού πολίτη. Η ενημέρωση είναι αναγκαία καί μπορεί νά επιχειρηθεί μέσα από σχετική ενημερωτική εκστρατεία.

Μέ τήν Ευρωπαϊκή Συνταγματική Συνθήκη δέν αναθεωρούνται οί υπάρχουσες Συνθήκες καί Πράξεις (Μάαστριχτ, Αμστερνταμ, Νίκαια κλπ), **αλλά καταργούνται**, εκτός από τή Συνθήκη Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας. **Αυτό σημαίνει ότι επανιδρύεται τυπικά καί ουσιαστικά η Ευρωπαϊκή Ένωση**, γεγονός πού συμβολίζει μιά **καινούργια αρχή**.

Ειδικότερα:

* **Ανακατανέμονται** οί αρμοδιότητες καί εξορθολογίζεται η δομή καί η λειτουργία τών διαφόρων Οργάνων.

Ετσι, τό Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πού άλλαζε τόν αριθμό τών Μελών του, κάθε φορά πού η ΕΕ διευρυνόταν (σήμερα έχει 732 ευρωβουλευτές), τού λοιπού θά υπακούει σέ δύο κανόνες-όρια.

Πρώτον, κανένα Κράτος δέν θά έχει λιγώτερους από 6 καί περισσότερους από 96 ευρωβουλευτές καί **δεύτερον** ο συνολικός αριθμός δέν θά υπερβαίνει τούς 750.

Επίσης, τό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποκτά «σταθερό» Πρόεδρο, εκλεγόμενο μέ ειδική πλειοψηφία, κάθε 2,5 χρόνια μέ δυνατότητα εφ άπαξ ανανέωσης, στή θέση τής ανά εξάμηνο εναλλαγής.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πού παραμένει η κινητήριος δύναμη τής ΕΕ καί σήμερα αποτελείται από 25 Επιτρόπους, θά καταλήξει νά αποτελείται από αριθμό ίσο μέ τά 2/3 τού αριθμού τών Κρατών-Μελών. Στήν ΕΕ δηλαδή τών 27 Μελών θά έχουμε 18 Επιτρόπους. Η εναλλαγή τών Μελών θά γίνεται σέ ισότιμη βάση καί καμμία Χώρα δέν θά στερείται «δικού της» Επιτρόπου για δύο συνεχόμενες θητείες.

*** Αναρρυθμίζονται οί σχέσεις τής Ενωσης μέ τά Κράτη-Μέλη.**

Στό πλαίσιο αυτό, τό σύνολο τών εθνικών καί ενωσιακών αρμοδιοτήτων, ανακατανέμονται σέ τρείς κατηγορίες.

Στίς Αποκλειστικές, όπου νομοθετεί μόνον η ΕΕ, **τίς Συντρέχουσες**, όπου νομοθετούν καί τά Κράτη-Μέλη, εκτός αν επί τού θέματος προηγουμένως, νομοθετήσει η ΕΕ καί **τίς Υποστηρικτικές**, όπου τίς δράσεις τών Κρατών-Μελών σέ καμμία περίπτωση δέν υποκαθιστά η δράση τής ΕΕ. Ολες αυτές οί αρμοδιότητες ασκούνται σύμφωνα μέ τίς Αρχές τής **Επικουρικότητας** πού σημαίνει ότι η ΕΕ δραστηριοποιείται όταν οί στόχοι της δέν επιτυγχάνονται επαρκώς από τά Κρατη-Μέλη καί τής **Αναλογικότητας** πού περιορίζει τή μορφή καί τό περιεχόμενο τής δράσης τής ΕΕ, μόνον σέ ό, τι είναι αναγκαίο για τήν επίτευξη τών στόχων της.

*** Καθιερώνεται η Νομική Προσωπικότητα καί η Ιθαγένεια της ΕΕ.**

*** Ενισχύεται η ανάδειξη του ευρωπαϊού πολίτη**, μέσα από τον καθολικό σεβασμό των Ατομικών και Κοινωνικών Δικαιωμάτων.

*** Κατοχυρώνεται**, στο άρθρο 8, η προστασία των προσωπικών δεδομένων, ενώ στο άρθρο 48 εισάγεται τό «**τεκμήριο αθώτητας**».

*** Κατοχυρώνεται η «ελευθερία έκφρασης».**

*** Εισάγεται**, στο άρθρο 16, για πρώτη φορά στα συνταγματικά χρονικά, η «**επιχειρηματική ελευθερία**».

* **Δημιουργείται** θέση **Υπουργού Εξωτερικών** τής ΕΕ, ενδυναμώνεται η **συνεργασία στην άμυνα και την ασφάλεια** και καθιερώνεται ο λεγόμενος **ευρωστρατός**.

* **Προβλέπεται** ρητά η δυνατότητα εθελούσιας αποχώρησης Κράτους-Μέλους από τήν ΕΕ. Καί τέλος,

* **Υποστηρίζονται** αποφασιστικά πολιτικές για τόν **τουρισμό** και όλες τīs **νησιωτικές, συνοριακές και ορεινές περιοχές**, πράγμα ιδιαίτερα σημαντικό για τή Χώρα μας.

Η πολιτική πλευρά τής Ευρώπης, είτε αρέσει, είτε όχι, **υστερεί ακόμη, δραματικά, έναντι τής οικονομικής**. Ο ρόλος τής ΕΕ, στή Βαλκανική δύο φορές κατά τή δεκαετία τού '90, ο πρόσφατος διχασμός για τήν ευρωπαϊκή στάση στόν πόλεμο τού Ιράκ αλλά καί εσχάτως η περιθωριακή δραστηριότητα της, στήν εκρηκτική Μέση Ανατολή, επιβεβαιώνουν πώς δέν έχει καταστεί συνείδηση, **η ανάγκη ασκήσης ενιαίας εξωτερικής πολιτικής**. Τά καίρια στρατηγικά καί οικονομικά συμφέροντα τών «μεγάλων» τής Ευρώπης, επικρατούν καί αναστέλλουν συχνά, τīs όποιες κοινές απόπειρες. Ενας νέος κύκλος Χωρών, εξάλλου, χωρίς κατ'ανάγκη νά υπακούει σέ εξωευρωπαϊκά κελεύσματα, σίγουρα δέν έχει ακόμη, σαφή αίσθηση τού **ενιαίου καί ομόθυμου** πού θά οφείλε ή θά μπορούσε νά είναι καί νά συμπεριφέρεται, πολιτικά, η Ευρώπη.

Αν σέ αυτά προστεθούν τά «εσωτερικά» ευρωπαϊκά προβλήματα, κυρίως δημοσιονομικά, κοινωνικής πολιτικής καί ανταγωνιστικότητας, τότε **ίσως δέν είναι αβάσιμες οί επιφυλάξεις ωρισμένων, ότι ένα καλλίτερο -πιό ολοκληρωμένο- πολιτικό μέλλον τής γηραιάς μας ηπείρου, φαίνεται ακόμη νά καθυστερεί**.

Σέ κάθε περίπτωση, ωστόσο, τό Ευρωπαϊκό Σύνταγμα, παρά τīs ατέλειες καί απολμίες του, **συνεισφέρει στήν ομαλότερη εξέλιξη τού πολιτικού, ευρωπαϊκού συνόλου, όπως τό οραματίστηκε ο μεγάλος Ευρωπαίος, Κων.Καραμανλής**.

Ο Βασίλης Μαγγίνας, είναι Βουλευτής τής ΝΔ καί Πρόεδρος τής Ειδικής Επιτροπής Επεξεργασίας τής Ευρωπαϊκής Συνταγματικής Συνθήκης.

